

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală.

Redactor: N. NISTOR.

Ocupațiile indirecte.

Una din scăderile mari de cari suferă învățământul nostru primar este bagatelizarea ocupațiilor indirecte.

Școlile nedivizate, obligând pe învățător să se ocupe cu câte-o clasă numai o jumătate de oră, îl silește, ca pe celelalte să le ocupe în mod indirect, pe deoparte pentru a putea păstra disciplina clasei, iar pe de altă parte pentru a întări cunoștințele elevilor, verificând adâncimea cu care s'a putut imprima în sufletele lor.

Tocmai pentru acest motiv ocupațiile indirecte trebuie să întrunească anumite condiții *didactice*.

În majoritatea școlilor noastre, ocupațiile indirecte se rezumază la „citiri în gând” și la *copieri* cu nemi-luita.

Foarte rar poți vedea școli, unde ocupațiile indirecte își au rostul lor pedagogic bine determinat.

Voi căuta să schițez, în cele-ce urmează cum trebuie înțeleasă această problemă, și ce ocupațiuni indirecte s'ar putea da claselor la diferitele obiecte de învățământ.

Ocupația indirectă, care se limitează la câteva clișee — cum am pomenit mai sus — tocește interesul elevului pentru astfel de indeletniciri, nimicindu-i vieța sufletească și preschimbându-l cu încetul într'un element pasiv. De aicea necesitatea ca aceste ocupații să fie cât mai variate. Chiar prin variație rămâne problematic rezultatul, dacă aceste ocupațiuni *nu se controlează din partea învă-*

țătorului. Toate lucrările trebuiesc văzute, greșelile îndreptate, cele bune arătate și laudate pentruca să stimulam la muncă întreaga clasă.

O altă cerință pedagogică a ocupațiilor indirecte este ca să păstreze o legătură nemijlocită cu lecția predată sau cu cunoștințele inrudite dela alte materii de învățământ.

Cele mai obicinuite ocupațiuni indirecte ar fi următoarele :

1. *Copierea*. Elevii învață să scrie corect, frumos și își însușesc câteva noțiuni de ortografie.

2. *Desemnul după memorie*: obiecte, animale, schițe topografice, hărți etc. Cu clasele superioare se pot face și lucrări din imaginație, fie pe baza unei bucăți de lectură fie fapte și întâmplări din viața elevilor.

3. *Tema din Aritmetică*. University Library Cluj

4. *Compuneri*: Descrierea unui animal, a unei întâmplări. Rezumate scurte din materialul învățat. Redactarea unei scrisori. Schimbarea unei poezii în proză.

5. Diferite deslegări gramaticale.

6. Lucrări din hârtie, carton. impletit, cusut etc.

Repet din nou: fără controlul învățătorului — la sfârșitul orii — ocupațiile indirecte să superficializează și n'au nici o valoare practică pentru învățământ.

Nicolae Nistor.

Cercetășia în școala satelor

(Urmare din No. 1—2. anul 1926)

XIII. Ziua cercetașilor și alte serbări.

Conform statutelor, art. 75, ziua de 21 Maiu (Impărații Constantin și Elena) s'a fixat ca ziua Cercetașilor, care se va serba cu o solemnitate impositivă, iar și ziua de sf. Gheorghe s'a introdus ca ziua patronului cercetașilor. Aceste zile îndeosebi la sate se vor serba în formă de serbare câmpenească sau maiial. La sărbătorirea acestor zile vom invita comunele din jur, elevii școalelor din vecini, părinții, cunoscuții, intelectualii și autoritățile. Serbarea va avea un aspect cât se poate de sărbătorește și național. Pentru aceste scopuri se va alege un loc potrivit, o livadă, o poiană cu pădure, câmp larg de jocuri și întreceri, cu apă de beut, aproape de mai multe comune. Programul se va stabili într'o ședință intimă avută înaintea cu învățătorii din cercul cultural, autorități etc. fixându-se premiu, locul și data serbării, carea va dura o zi întregă.

Plecarea la locul fixat va fi dimineața pe răcoare cu muzică, drapel, cântece. Tineretul din sat își va ține hora în același loc cu cercetașii. După eșirea la locul fixat se va face cunoștința, între elevi, pregătirea taberei, a focului. La ora 12 se va face trecerea în revistă a cercetașilor prezenți defilarea înaintea comandanților și autorităților. La ora 1 se va suna masa. Pe atunci vor fi sosit părinții cu merindea. Cercetașii vor mânca dela cazan și pregătit de ei. Prin cotizatie se poate cumpăra pâine, carne, miel etc. pentru toți și o pregătesc în tabără. Fiecare va avea castronul și uneltele sale. Beuturi alcoolice nu se vor admite sub nici un pretext. Se poate permite vinderea de covrigi, cornuri, bonboane, turte apoi sifon, limonadă, iar pentru intelectuali bere.

După masă se vor începe întrecerile de fugă, trântă salt etc. etc. între cercetașii școalelor prezente. Invingătorii vor fi premiați cu cărți potrivite, bani, medalii. Premiere se vor face de

către persoanele cari reprezintă autoritatea cea mai superioară între cei prezenți și adresându-li-să într'o vorbire acomodată și câteva cuvinte privitoare la ambiționare. Pentru ca aceste întreceri să fie cât se poate de variate, atrăgătoare ba și hazlie, punctele vor fi întocmite cu cor, apoi fugă în saci, tras de funie, bătaie de cocoș, de-a pureci, mâncare de plăcinte cu manedă și majon, jocuri naționale spre exemplu călușerul, bătuta, brăul, lugojana etc. urcarea pe copaci, jocul moșilor de frunză, jocuri gimnastice și multe, multe altele, cari vor varia după posibilități și inițiativa învățătorilor.

După întreceri se va întinde hora mândră și frumoasă, hora adevăratei frății, de toți cei prezenți. Nu voi uita nici o dată serbările aranjate de noi cu școala, la care am servit și cred, că nici aceia, cari au luat parte la ele, câtă animație, câtă vioieciune înțelegere și entuziasm era. Îți râdea inima de bucurie când vedea-i copiii, fete, feciori cu bărbați și femei, împeștrîțați cu Dșoare Doamne, Domni, chiar și mulți străini săltând hora, sârba etc. pe pajiștea verde dintre copacii bătrâni cari ne dădeau un ehou de admirație și bucurie a redesteptării poporului nostru la viața din natură. Câți au vărsat lacrimi de bucurie, câți și-au deschis larg sufletul închis de nepricepere, câți și-au dat chiar obolul lor donând premii pentru copii, câți „Toma necredinciosul“ și-au revenit pentru a vedea în învățători ceia ce trebuia să vadă, pe „Apostolul neamului“.

Unde este posibil se va juca și picse teatrale pe scenă naturală de către cercetași ori tineret. Se va găsi întotdeauna un colțisor de pădure, un butuc, ori un părăiaș etc., totdeauna unde se va putea executa vre-o pieză teatrală. Mai alcs cu toatru pre dat în natură vom produce un efect nedescris asupra publicului. Rezultatele cari le-am obținut cu acest procedeu sunt foarte frumoase. Câte lacrimi de bucurie, oftări adânci nu se străcurau la vederea diferitelor scene ce se perândau. (Viață de tabără focul, corturile, scene de luptă și eroism, etc.)

Execuția și succesul piez lor va depinde însă în mare parte de spiritul de viață ce a știut învățătorul planta și vărsa în execuția lor.

După teatru se vor face jocuri gimnastice, piramide, deprinderi cu arme, bastoane, fotbal, oină etc. etc. Cele descrise sunt numai o schițare acelor ce le-am practicat eu, la asemenca serbări și nici de cum nu constituie un program stabilit, ci se

poate abate dela el, și în locui cu altceva mai potrivit sau se pot suprima din el părți cari nu corespund cu situațiile locale.

După program se va continua petrecerea și jocul până în spre seară, când în ordine, cu cântece și flori se vor îndrepta toți spre casă.

Cu aceeași sollemnitate se vor serba toate serbările naționale indeosebi ziua de 10 Maiu când elevii cercetași iarăși vor defila naintea comandantului și autorităților, e frumos ca pe lângă programul ce se va desfășura ziua să se aranjeze seara iluminatie și retragere cu torțe. Toți cercetașii, elevii școlii și tineretul, cu drapel și muzică în frunte vor cutreera toate străzile comunei ținând în loc de torțe luminări, lampioane aprinse, cântând imnuri naționale și strigând urale la adresa familiei regale, armatei etc. Totul însă sub conducerea comandantului, în cea mai frumoasă ordine fără a jeni sentimentul nimănui. Astfel vom face și la ziua Eroilor, când se va eși la cimiter cu luminări, cununi și flori cari se vor depune pe mormintele eroilor căzuți în războiu ori au fost omoriți mișelește în zile grele ale neamului. Prin aceste fapte vom arăta lumii că și noi ne știm aprecia și serba zilele mărețe ale neamului nostru după cuviință și demnitate. Asemenea se va sărbători încheierea anului școlar, serbarea pomilor și paserilor și alte aniversări.

Cu mijloace potrivite toate aceste, de a redeștepta poporul nostru la cunoștința națională, de a face ca învățătorul să fie stimat, iubit de toți și iată adevărata răsplată a muncii noastre grele: „*recunoștința poporului și mângăierea sufletească*“ ne-am făcut datoria. Dacă învățătorii mai ales cei tineri vor urma cele descrise, cred că vor câștiga mult, ce e drept prin munca foarte grea și obositoare, dar nici roadele muncii lor nu vor întârzia. Pe lângă că vom obține rezultate frumoase, ne vom și perfecționa, căci în urma rezultatelor ce le vom obține și din ambiție de a proceda și mai mult, variat și mai frumos vom fi șiliți a ne ocupa mai intenziv, a citi și a studia pentru a ne îmbogăți cunoștințele. Astfel am pățit și eu. Și tot astfel muncind am reușit a realiza cu colegii dela școala unde am funcționat patru ani ca să avem echipe de dansuri naționale, cor mixt, cor bărbătesc, echipe de dilctanți teatrali cu tinerimea și cu intelectualii cu cari sub conducerea fostului primpretor Dr. Nicodim Cristea actualul primar al orașului Zălau și în cadrul cercurilor culturale și a Astrei am cutreerat satele din plasă cu teatre, jocuri, coruri, din venitul

cărora sau făcut fonduri susținându-se școala, ajutându-se orfanii de războiu la domiciliu, ba 80 din ei duși la școli, meserii etc. S'a înfișurat Casă de Cetire și biblioteci populare pe sate în cadrele „Astrei“ și o Casă de cetire centrală cu scenărie stabilă cu multe gazete, cărți tablouri etc. Administrația ne sta în ajutor căci văzând roadele muncii noastre în școală și pe teren extra școlar ne-au secondat în toate acțiunile, nu numai cu sprijin moral ci și material, punându-ne la dispoziție trăsuri etc. gratuit.

Deci este evident că văzând lumca, că se lucrează serios, toți oameni de bine dau mână de ajutor. Dacă toate cele descrise se pot realiza în trei-patru ani, atunci ce se va face zece-douăzeci ani?! Minuni!

Istoria culturală scrisă de mine în cei patru ani din comuna unde am servit a arăta lumii cât poate progresa o comună dacă se muncește.

XIV. Material pentru serbări câmpenești.

De-și literatura noastră este destul de săracă în material potrivit mai ales pentru serbări câmpenești, piese teatrale, etc. se vor găsi totdeauna cântări, poezii, dialoge, monoloage, piese scurte de teatru potrivite pentru aceste ocazii. Pentru a servi și cu câteva îndrumări voi recomanda câteva piese teatrale pe care le-am jucat cu mult succes și de multe ori la serbările câmpenești, maialuri aranjate de mine.

1. „*Un mic viteaz*“ (după „Cercetașul Lambord“ de Edmondo de Amicis) lucrată românește de Serafim Ionescu, se găsește sub titlul, teatru popular, școlăresc și de familie, la Librăria Socec, Bucureți.

Scena reprezintă o margine de pădure cu un copac izolat sub care un copil rămas singur în învălmășala luptelor ce se dau pe acele locuri, cioplind o pușcă de soc. Vine la el un căpitan cu o patrule. După un interogator interesant copilul se urcă în copac și le spune celor de jos tot ce se vede la inamic, însă chiar când terminase, un glonț inamic îl culcă la pământ. Soldații aduc flori, îl acopere cu ele iar copilul moare vitejește înconjurat de soldații, cari îi dau ultimul onor ca unui mic viteaz, care a murit pentru a salva trupele amice cari nu știau de pericolul cei aștepta. E o piesă scurtă, dar cu atât mai pătrunzătoare așa încât din cei care au văzut-o jucată nu cred să fi fost o persoană să nu se fi infiorat sau chiar să verse o lacrimă de înduioșare.

2. *Curcanii* scenă militară școlară, prelucrată și extrasă după drama în patru acte a lui Gregoriu Ventură.

Reprezintă viața de tabără a dorobanților „Curcanii“ din 1877 cu scena ocupării redutei Plevna. Terenul de executat va fi o coastă de pădure la poala căreia va fi tabăra. Îți scapă lacrimi de emoție când vezi redată de clevi, viața de tabără, pe lângă foc, tolăniți pe iarbă cu dorul de casă, ba hazlii, mâncând mă-măligă din căldarea țiganului spunând glume, mai târziu mergând la atac, cântând voioși iar la reîntoarcere glorioși, unul legat la cap altul schiop ori adus chiar de camarazi.

3. *Pe aicea nu se trece*. poem eroic de C. Moldovan și Mircea Rădulcean.

4. *Teatru săsesc și săcuiesc* de căpit. Victor A. Bacaloglu.

5. *Nici pe aici nu se trece*, dramă în 2 acte de I. N. Sion.

6. *Poemul unirii* de Z. Bărsan.

7. *Intr'un adăpost* de Ionescu Morel.

8. *Țiganul la vânat* de I. Suci.

9. *Țiganul la târg de vite* idem.

10. *Țiganul în căruță* idem, cari vor produce haz mult.

Mai sunt și altele despre cari am putea scrie mult, ajunge a le aminti pe cele de mai sus. Doritorii de a se ocupa vor primi adresându-se mie (L. T. Turcu, Zalau. Revizoratul școlar) orice deslușiri.

Țin să redau în acest loc și Marșul Cercetașilor :

MARȘUL CERCETAȘILOR ROMÂNI

de Cincinat Pavelescu, muzica de A. Castaldi

Hai sări voios, alarma sună
Vin tinere cu noi și-adună,
Din al izvoarelor ecou

Un suflet nou.

Voi toți în pragul rătăcirii,
De vreți pe calea mântuirii,
Să vă'ndurați printe nevoi ;

Veniți cu noi.

Cu noi e tot ce se răsfață
Sub cerul clar de dimineață,
Și câte'n farmecul de amurg

Pe ape curg.

Sorbiți puteri de viață nouă
Din vânt și soare și din rouă
Și gândul, l'aripați mereu

Spre Dumnezeu !

Refron :

Gata oricând ! Tot înainte
Cercetători pe dumuri sfinte,
Noi ce'ntrupăm în gând și'n dor

Speranța'n întregului popor,
 Din bucurie și lumină
 Urzim o inimă senină
 Și peste-a grijilor povoară
 Cântăm un imn de primvară.

XV. Cercetășia la adulți.

După roadele primului an pe cari le vom obține cu cercetășii cursului primar ne vom ști orienta pentru viitor. Dacă aceste rezultate se vor prezenta favorabile, vom trece cu cercetășia și la adulții între 16—20 ani recrutându-i și pe ei la fel cu dispozițiile organizației. Cu ei ne vom năzui îndeosebi a forma corul la biserică, Casă de cetire unde se vor ceti mai ales în serile lungi de iarnă. Se vor organiza mereu șezători culturale unde se vor produce cu piese, declamări, jocuri, cântări. Se va pune pond mare pe educația lor cetățenească, cu datorințele lor față de toate. Se va forma trupă de delitanți cu cari se vor da serbări și prin satele vecine.

Se va putea forma chiar fanfară, apoi se va pune pe baze solide Căminul cultural al comunei, bancă populară, cooperativă, etc. La educația fizică se va pune pond mare pe cunoașterea metodelor de apărare contra incendiilor. Se va forma cu ei echipa pompierilor voluntari, se vor instrua modul de salvare a înecaților și darea primului ajutor la înveninări, fracturări leșnuri, răniri, etc. În legătură cu educația morală se va pune pond pe ajutorarea celor săraci cu lucru (clăcile cercetășești). Se va forma societatea de cumpătare. Fetele vor înfrumuseța biserica și monumentele publice. Costumul național va fi obligatoriu la toate serbările. Se va combate din răspuțeri alcoolismul, luxul și alte păcate și obiceiuri rele.

Se vor fixa premii pentru cei ce au cultivat în grădinile lor cele mai frumoase zarzavaturi, au cusut cel mai frumos costum, au sădit și altoit cei mai mulți pomi. Se vor organiza în fiecare an expoziții de lucru de mână unde se va expune tot ce au produs cercetășii cu mâna dibaco și dexteritatea lor.

Toate acestea se vor introduce an de an pe rând, nu odată căci altfel se alege nimic. Câtă armonie, câtă fericire pe un sat întreg aceste lucruri. Cercetășii adulți încă vor lua parte la serbări tot așa ca cei mici, vor face și ei întreceri, etc., etc.

Astfel concep eu o viață și activitate culturală la sate.

Toate se pot face dar se cere ca învățătorului să i-se dea posibilitatea de trai cinstit, salariu, pentru ca să nu fie nevoit a-și câștiga existența pe alte căi, lăsând promovarea culturală pentru alții. Aceasta ar fi problema cea mai arzătoare ce ar trebui sănată pentru ca învățătorii să-și poată face datoria.

XVI. Cercetășia ca cel mai bun mijloc de activitate extra-școlară.

Cum am mai amintit în lucrarea aceasta prin cercetășie ne putem concentra toate ramurile activității noastre extra-școlare căci organizarea ei precum și întregul sistem de lucru sunt o totalitate a lucrărilor ce ni se impun nouă învățătorilor a-le desvolta la sate. Aceste lucrări cu atât vor aduce mai multe roade cu cât vor fi mai centralizate, puse sub o singură egidă cu toate ramurile lor, într'o singură organizație.

Prin Cercetășie și sub auspiciile ei vom putea realiza :

1. „*Autogovernarea*“ adică guvernarea școlărilor prin ei însuși. Își vor avea „*Consiliul de judecată*“ căruia i se vor supune toate chestiunile disciplinare spre judecare. Sentințele vor fi totdeauna izvorite din sentimentul dreptății și vor tinde a edifica pe cel pedepsit moralicește, nu al distruge. Pedepsele vor fi puse astfel ca ele să procure o plăcere de a le executa, dar și o muștrare de cuget că a păcătuit.

2. *Biblioteca cercetașilor* care se va estinde mai târziu de a deveni biblioteca populară comunală.

3. *Cămin cultural* ori Casă de cetire, unde pe lângă bibliotecă vom pune tablouri aranjate pe serii a eroilor naționali, bărbați de stat, scriitori-poeti, picturi, etc. apoi deseme, fotografii, obiecte de artă, obiecte de muzeu.

4. *Muzeul școlar* unde se vor depune colecțiile de plante, minerale, insecte, fluturi, ouă, cuiburi, animale și paseri împăiate etc. adunate cu ocaziunea excursiunilor, apoi obiecte de economie casnică, industrie, obiecte agricole, artă în lemn, sculptură, creștături, obiecte vechi din biserică, cărți, chisoave, cărți vechi, obiecte istorice adunate din sat, făcute de elevi, etc. Obiecte de lucru de mână dela expoziții, etc., etc. Acest muzeu se va desvolta încetul cu încetul cuprinzând în sine tot ce privește monografia comunci, istoria ei culturală, economică, bisericească, artistică, etc.

5. *Atelier școlar* prin care elevii cu aptitudini și inclinații

spre meserii vor avea posibilitatea de a se perfecționa iar învățătorul va avea mijlocul de a cunoaște aptitudinile elevilor săi. În fiecare an se vor face expoziții din cele mai frumoase lucrări, premiindu-se acei cari s'au distins cu lucrări.

6. *Societate de protecție a animalelor și pomilor*, această societate va avea menirea de a lua sub protecție animalele și pomii. Ea va organiza scribarca pomilor și paserilor, se vor sădi pomi, arbori, etc. pe locurile neplantate, se vor perfecționa în ale pomării, etc. În grădina de experiență cu cercetașii se va face cultivarea pomăritului în mod rațional, va avea fiecare stratul său, pomul său pe care l-a altoit. sădit și crescut. Se va face și o grădină botanică unde se va studia viața plantelor, fiecare cercetaș va avea planta sa pe care o va îngriji.

7. *Casă de economii, păstrare și fructificare, cooperativă cercetășească*. Unde se vor depune și fructifica banii încurși din cotizații, venituri dela serbări, donații, etc. se vor valorifica produsele din lucru manual, economic, zarzavaturi, etc., se vor aduce articole de lipsă, se vor desface cărți și material școlar. Toate venitele, vor forma „Fondul Cercetășesc” din care se vor procura cele trebuincioase cohortei: efecte, haine, etc. se va prevedea cu bibliotecă, gazete, se vor pune premii pentru expoziții și întreceri, se vor organiza excursii pe tren, la orașe etc., se vor ajuta cercetașii săraci cu haine și rechizite.

8. *Societate de lectură* în cadrul căreia se vor organiza școlări culturale, coruri, teatre echipe de dansuri, tot în cadrul acestei societăți se va aduna materialul folcloristic din comună (colinzi, descântece, bocete, doine, hore, obiceiuri, etc.) și s'ar combate obiceiurile rele din comună.

Și altele multe, multe!

* * *

Ită deci ce este cercetășia și ce vrea! Este adovărata școală a muncii, școala activă, este școala naturii, trâmbitată de mulți, dar înțeleasă de puțini.

Ită reînvierea culturală și morală a poporului nostru!

Sper că prin cele ce am expus în lucrarea de față am dat semnul de alarmă pentru învățători și sper că cei ce i-și cunosc datoria i-și vor pune de țintă realizarea celor descrise și atunci Țara noastră va avea viitor de aur.

Zălau, la 21 Noembrie 1925.

Leontin T. Turcu

s. rev. școlar, comandant de centurie în
cohorta de cercetași „Porolissum” din Zălau.

O lecție de Gramatică pentru cl. III.

Sunt în clasă. Clopoțelul vestește începerea lecțiilor, întrerupte de cele câteva minute date pentru recreație. Și . . . trebuie să fac gramatică! Inima-mi palpită când mă gândesc la acest obiect și la trecutul lui, zugrăvit atât de plastic în: „Amintiri din copilărie“ ale lui Creangă! Nu vreau să fugă și elevii mei de: „afurisita de gramatică“ cum s'a refugiat b'etul Trăsnea, dela școala din Folticenii-Vechi. Și emoția-mi este și mai puternică, gândindu-mă că vreau să încerc ceva nou. Un indemn al domnului Nișipeanu: „Gramatica altoită pe realitățile vieții“.

Sunetul de clopoțel amuțise. Copiii, așezați fiecare la locul lui mă privesc și așteaptă liniștiți. Să începem dar! Și lecția se desfășoară:

Pregătirea: Copii, de unde ați venit voi acum? Care „noi“? Când ziceți „noi“ la cine vă gândiți? Al cui loc îl ține dar vorba noi în propozițiune? Voi cu cine vorbiți acum? Cine sunt eu? Tot una este când ziceți Dv sau domnișoara? În locul cui ați pus vorba Dv?

Anunțarea: Când vorbim demulteori facem noi așa. Punem câte-o vorbă în locul vre-unui nume și tot acelaș lucru e. Să vedem!

Predarea: Vă mai aduceți aminte de cântecul cu pisica? Să mi-l dicteze cineva, să-l scriu pe tablă:

Pisica vrea să prinză,
Un șoarece la brânză.
Ea merge foarte 'ncetinel,
Tărându-se pe lângă el.
O vede el din vreme
Și tare rău se teme.
Sărind deodată' asupra lui
Il prinde 'ndata ca pe-un pui.

Dar cântecul, care l-am învățat mai pe urmă, cum începe? Dictează V!

„Eu mă duc, codrul Rămâne
Frunza plânge după mine“.

Copii, am mai învățat noi un cântec: „Moartea vitează“
Cine-mi dictează partea întâia din el?

„Moartea ni vine, dar nu ne pasă

Moartea'n războie noi o dorim“

(Analiza exemplurilor) Să citească cineva ce am scris! Despre cine se vorbește în gândirea aceasta? Ce vorbă s'a pus în locul numelui: pisica? Este nume de lucru sau de ființă? Așa dar, în gândirea aceasta în locul unui nume de ființă ce vorbă s'a pus? Se procedează în acest fel cu celelalte exemple unde pronumele s'a pus în locul unui nume de lucru. Tot în timpul cât se face analiza se scrie în dreptul exemplului de pe tablă pronumele ce cuprinde în el. Ce am scris pe tablă aici? (Se arată celdintâi pronume) În locul cui s'a pus? (În locul unui nume de ființă) Dar vorba o? (În locul unui nume de lucru) În locul cui s'au pus dar vorbele de pe tablă? (În locul numelor de ființă sau de lucruri).

Asocierea: Cum e catedra? Ce vorbă puteți pune în locul numelui catedră? Ca face Ștefan? În locul numelui Ștefan ce vorbă puteți pune? (El) Alta! (Dânsul) Acasă pe cine ajutați? Ce vorbă puneți în locul numelui mamă.

Ați băgat de seamă dar, ce putem pune întotdeauna în locul unui nume de ființă sau de lucru? Voi știți cum se numește vorba care se pune în locul unui nume de ființă sau de lucru? (Se scrie pe tablă: pronumele) Cine poate spune cum se numește vorba care se pune în locul unui nume de ființă sau de lucru?

Generalizarea: Vorba care se pune în locul unui nume de ființă sau de lucru ce numește pronume.

Aplicarea: Se spun câteva pronume să văd dacă le recunosc. Citesc cu ei o temă din carte punându-i să afle pronumele. Spun ei propozițiuni în care sunt pronume. Si se dă o temă pentru acasă.

* * *

Mă așteptam, nu fără teamă, ca după o lecție de gramatică să observ pe fețele lor semne ale plictiselii și oboselii și spre bucuria mea, veseli cu o voce rugătoare îmi ziseră: „Dșoară, să cântăm acum cântecele aceste, că vom ținea și mai bine în mint-pronumele.“ Natural, că nu m'aș fi putut răbdă să nu dau această încheiere vială, dorită de ei, lecției mele. — Trei zile în urmă m'am hotărît să constat rezultatul experienței mele. N'am

ales ziua în care stiam că au gramatică, deoarece sunt obicinuiți a se pregăti pentru lecții. Am trezit în mintea lor impresiile culese la această lecție atunci când nu se așteptau. Trebuia să aibă citire. Erau deja cu cărțile înainte. „Inchideți cărțile și le puneți în bancă!” zic. „Vă mai aduceți aminte, despre ce parte de cuvânt am învățat mai pe urmă la gramatică?” O liniște desăvârșită. Micile lor frunți se încrețiră deodată. Se vedea cum caută, cum răscolește întregul lor băgaj de cunoștințe. Întrebarea venită brusc, pe neașteptate i-a pus la muncă, la efortare chiar. Dar când am luat-o pe altă strună: „Știți când am scris eu pe tablă niște cântece care vă sânt așa de dragi și am scos din ele niște cu...” N'apucai să termin. Ca niște săbiuțe, degetele tuturor se îndreptau spre mine iar pe fețele lor strălucian razele acelei bucurii ce o simte oricine când amintiri. plăcute-i revin în suflet. „Eu, d-șoară! Să spun eu! Eu, eu!” exclamă cu toții. — Să ținură de fâgăduială, căci nu uitaseră pronumele!

Șimleul-Silvaniei.

Florica Hidan

BCU Cluj / Central University Univ. școala de aplicație.

Indemnați copiii către meserii!

„Meseria este brătară de aur“! zice un vechiu proverb eșit din experiența omenească și toate popoarele mai înaintate în cultură îl înțeleg și știu să se folosească de el numai Românul nu.

Din această cauză, majoritatea locurilor în diferitele ramuri ale meseriei sunt ocupate de streini în țara noastră cari câștigă zeci de milioane și pe cari le trimit în țara lor sărăcind și înstreinând astfel zi cu zi bogăția pământului, căci cei ce-l stăpânesc nu-l știu prețui.

Astăzi în țară la noi, la sate și în special la orașe peste 70 % dintre: croitori, cismari, fierari, tâmplari, rotari, dulgheri, mecanici, electricieni, negustori, comercianți, etc. sunt streini ca: evrei, unguri, germani, etc. Și de ce? Pentru că românul fugă de mesie, îi e rușine să fie meserias — spre exemplu „ferar“ căci, cum zice el: „Numai țiganu bate cu ciocanu“.

Știm însă să strigăm cât ce putem că ne-au năpădit străinii de tot felul, dar nu ne dăm seama pentru ce și ce trebuie să facem ca ei să nu mai aibe ce căuta pe pământul nostru. Dacă ne gândim puțin, vom vedea ce suntem astăzi și ce am putea fi în viitor noi Românii, când totul ar fi făcut de mâna noastră, când n'am mai fi speculați de streini.

Dar ce trebuie să facem ca să scăpăm de rău?

Răspunsul e foarte ușor de dat. Să îndrumăm copiii la meserii căci altfel străinii ne ruinează țara și nouă nu ne rămâne decât să perim! Aceasta este soluția singură care ne poate salva.

În primul rând este de datoria noastră a învățătorilor și a institutorilor să desvoltăm copiii dragostea pentru meserii, apoi, prin conferințe ținute cu diferite ocaziuni, să deșteptăm și să luminăm mintea țăranului care acum, e drept își dă mai bucurios ca altădată copilul la școală, însă după ce termină școala primară, sau îl duce să-l facă „domn mare“, cum spun ei, ca să aibă leafă dela stat, sau îl țin pe lângă casă de uită tot ce a învățat.

Adeseori auzi zicând: „Am dus băiatul la școală, l-am scos din rândul muncitorilor; când va termina va fi domn mare, va

ședea tolănit pe canapea, va fuma toată ziua țigară, se va plimba ziua și noaptea în trăsură, în automobil, picior peste picior și va face tot ce va voi căci leafa îi merge, — băiatul meu va trăi din visteria statului!... La meserii nici nu se gândește să-l dca. Dar cine trăește mai bine ca meseriașul, ca negustorul și ca comerciantul? Cine se plimbă astăzi cu automobilul și cu trăsura? Cine își permite orice lux? Funcționarul? Nu vede oricine că astăzi nu se mai poate asigura viitorul cuiva prin leafă și prin pensie?

Cei mai oropsit de soartă, cei mai lipsiți, cei ce trăcesc în mizerie, nu sunt astăzi funcționarii?

Strigătul lor disperat pentru a-și căpăta un salariu din care să poată trăi, nu este de ajuns pentruca să întoarcă privirile și să lumineze mintea doritorilor de a se face funcționari?

Cel mai cu minte lucru ar fi atunci când fiecare și-ar alege acea profesiune pe care ar fi mai în stare a o îndeplini, având în vedere și starea de care dispune, ca să devină folositor lui, familiei și societății în general — să nu se lase înșelat de prejudecățile lumii care pune mai presus funcționarul cu leafa dela stat decât pe meseriaș.

Dar oare trebuie ca negreșit să judecăm pozițiunea ce vom să ne facem după ceea ce crede lumca? Nu este mai drept și mai bine să o judecăm după gradul de inteligență ce trebuie să aducem la exersarea profesiunii ce ne alegem, după întinderea mijloacelor de care dispunem ca să o îndeplinim bine și după foloasele ce ne-ar oferi?

Trebuie să avem totdeauna în minte că omul face profesiunea iar nu profesiunea pe om, — și că omul superior se poate ridica și ilustra ori de unde ar fi el, căci talentele ies la suprafață din orice adâncime și ca să se înțeleagă și mai bine ce vreau să spun, voi da aici câteva exemple:

Jamas Watt, care a trăit dela 1736 până la 1819. A fost de meserie fierar și a adus cele mai mari servicii omenerii prin faptul că el a conceput principiul mașinii cu aburi.

Robert Peel, a trăit dela 1788 până la 1850 și care nu a fost de cât un postăvar dar care mai târziu a ajuns mare om de stat al Angliei.

Abraham Lincoln (1809—1865) a fost tăctor de lemne și pe urmă s'a ridicat până la cea mai înaltă treaptă socială la care se poate ridica un om în viață, ajungând prezident al Statelor Unite.

Andreu Johson (1802—1875) un croitor, care deasemenea în 1865 a ajuns prezident al Statelor Unite.

Sunt foarte multe asemenea cazuri și s'ar putca umple pagini întregi cu numele lor. Acum pun întrebarea: modestele lor condițiuni, umiltelelor profesiuni, opritu-iau de a se sui la înălțimea care le-a ilustrat numele și țara lor? Sigur că nu! Dureros și trist e numai atunci când vedem oameni cocoțați acolo unde nu-i cheamă puterile lor intelectuale și morale; (și astăzi sunt foarte mulți de aceștia) unde individul nu-și poate îndeplini misiunea cu demnitate.

De aici deducem că nu trebuie să dăm copiilor acea profesiune care să le fie ca o sarcină pe umeri, ci aceea către care tind înclinațiile lor naturale.

Părinții cu iubire de copiii lor și de țară trebuie să deschidă ochii și să vadă că sunt locuri cu mult mai onorabile și cu perspective mult mai folositoare la meserii și deci să îndrumeze copiii lor pe aceste căi, dându-i la; meșteșuguri, la industrii, la comerț, la agricultură, etc., căci numai așa ne vom debarasa de streinii ce ne speculează fără milă, numai în felul acesta nu vor mai avea ce căuta în țară la noi și numai așa țara și neamul ne va proslăvi. Nu-i mai aruncați în prăpastia cancelariilor, căci acolo nu este nici renume, nici avere; nu este nici liniște sufletească, nici mulțumirea inimii; acolo ispita se află neconținut în luptă cu conștiința, luptă în care cei mai mulți cad, din cauză că în educațiunea ce li s'a dat, nu au dobândit destulă putere morală necesară ca să iasă învingători.

Nu mai lăsați copiii voștri pradă neștiinței și întunericului, căci cel ce nu știe carte și nu cunoaște nici un meșteșug prin care să-și câștige existența singur, va ajunge zilc când î-și va blestema soarta și pe cei ce nu l-au dat la meserie și la învățătură.

Dând copii la școală și la meserii, vă faceți cea mai sfântă datorie către Dumnezeu care a zămislit pe om pentruca să fie superior celorlalte animale și de această superioritate nu se poate bucura dacă nu știe carte.

Omul fără carte este umilit și înjosit ori unde s'ar duce, este adescori furat și înșelat de alții. Punga nu se poate umfla și averea nu se poate mări decât numai dacă știi carte.

Nu vă bucurați de micul serviciu ce vi-l face când copilul e mic și când ar trebui să meargă la școală, căci acest serviciu

este prea neînsemnat pe lângă binele ce i-l faceți luminându-i mintea.

M-am abătut puțin de la subiect, pentru că în țară la noi sunt prea mulți neștiutori de carte și că vâlul de siguranță ce se întinde peste satele noastre constituie piedica esențială care face ca țăranul să nu-și dea copilul la meserii.

Până când vâlul acesta nu va fi înlăturat, până atunci nu vom putea avea în țară majoritatea meseriașilor, a negustorilor, a comercianților, etc. români.

Rolul acesta cade în sarcina noastră a învățătorilor și institutorilor și când noi ne vom îndeplini conștiincios datoria numai atunci vom putea face pe țăran să înțeleagă că :

„Mescria e brățară de aur“ !

Petru Modreanu

institutor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mijloacele

prin cari ne-am putea înzestra școlile cu rechizite, tablouri și material didactic.

Marele Pestalozzi zicea : „Eu nu cer școlărilor mei să creadă decât ceea ce li se poate dovedi, că $2 \times 2 = 4$ “. Principiul acesta e așa de simplu și așa de limpede, și de atâta vreme pus pe fron-tisciipiul școlăii, încât oricine își dă seama de adevărul lui elementar, de aceea nu poate, să nu privească cu adâncă mirare la calea nefirească pe care a luat o învățământul ; și care a dat prilej și săteanului, să ridice plângeri necurmăte contra școlăii, că adevă, nu îi ia folos școlăii așa cum ar dori și cum cer îndeletnicirile la cari se întoarcă copilul săteanului după ieșirea din școlă.

Vorbele sunt bune să le știe cei ce trăiesc din vorbe, ne spunea fie iertatul prof. Trifu săteanul, y el b trăește j din munca brațelor sale.

Aceste brațe sunt, însă, neglijate de școlă, fiindcă nu este cînc să le dea deprinderile bune.

De aceasta pare că s'a convins făuritorii legii învățământului, când a introdus clasele practice, variate după trebuințele regionale ale populației dela țară.

Deci să începem dela vârsta de 7 ani, să ordonăm cunoștințele copiilor, să-i agerim ochii, mintea, brațul, prezentând copiilor în natură obiectele și fenomenele de cari să leagă viața lui.

Ei bine, a trecut deja 7 ani în România întregită și cu școlile stăm tot acolo unde am fost, ori poate și mai rău, cu lipsa completă de orice aparatură de fizică sau chimie, precum și lipsa de fonduri ale unui comitet școlar.

Cheltueile în școlile primare, sunt de natură sufletească, legea zice să se facă apel la comună, adevă la iubirea și devotamentul părinților pentru copiii școlari, ca să se provadă școlile cu material didactic. Apoi, țărănul nostru dela natură, nu este dispus să facă asemeni cheltueli. Poporul așteaptă ajutorul statului.

Noi, mângăicem pe cei necredincioși și le spunem, dacă statul ar avea fonduri toate școlile ar fi provăzute cu material di-

dactic, dar atunci, când nici școlile cari ca prinos de recunoștință și ca o neînțelegere reamintire să numesc: Școala Dr. Angelescu, Școala Ghițescu, etc., nu sunt provăzute complect cu material didactic, e dovadă eclatantă că legiuitorii au chibzuit bine, când partea materială a școlilor a pu-o în sarcina comunelor. Și ce să face?

Din cauza scumpetei excesive și a deprecierei crescândă a monedei noastre, cumpărarea acestui material, a devenit o imposibilitate și pentru comuncle mai bogate, și afară de aceasta împrejurare, așa stiu că, la procurarea materialului didactic în țară nu ne putem aștepta, încă, îndelungă vreme din cauza lipsei de ateliere speciale.

Ca învățământul experimentul în special al fizicei și al chemiei, atât de important în dezvoltarea facultăților mentale, să nu fie redus la simple demonstrațiuni teoretice, fără nici o valoare educativă, chiar înaintea țaranului, care a trecut dela plugul și grapa de lemn la cele de fer, eu, mă gândesc la remediarea acestor lipsuri în viața școlară, la confecționarea unor aparate mai simple prin absolvenții școlii normale și prin învățători.

Până va sosi darul Casci Școlilor, cu materialul didactic și la școluța din cel mai mic cătun, trebuie să se găsească și să se adopte pentru școala Statului, un sistem de muncă școlară, ca cunoștințele dobândite prin receptivitate să între în legătură cu datele experinței personale.

Eu apelez la unealta dascalilor normali-primari, care a fost și este; vârtutea muncii, imboldul inimei și puterea inteligenței.

Ca dascal mai bătrân, știu ce înseamnă o nouă sarcină pentru omul trudit și istovit, de o muncă de dimineța și până seara a fiecărei zi, neîndeajuns de răsplătit, sau nu întotdeauna încununată de succesul așteptat — înscamnă o dovadă. Oricât ne-am crede de năcăjiți și săraci și munciți totuși nu suntem. Cred în eficacitatea mijloacelor. Splendoarea idealului nostru cultural ne impune grija intensificării conștiinței normaliştilor, ca și a învățătorilor.

Învățătorul, zice noua programă, trebuie să se pătrundă de adevărul, că, fără mijloace de intuiție, învățământul șt. fizico-natural nu poate fi predat rațional și cu folos, și să ia măsuri pentru înființarea fără întârziere a muzeului școlar pe clase.

La daseali în vârstă, ideile și procedeele vechi nu se mai pot schimba decât poate, cu mari sforțări, într'o mică măsură,

Emoluția sufletească nu se poate realiza pe deplin decât la generațiile tinere.

Așa dară, în primul rând a-și pune la contribuție munca normaliştilor în orele de fizică și chimie, să prepare un număr cât se poate mai mare de aparate, și cari, fiind rezultatul unei munci cu adevărat intelectuale a elevilor, să le poată duce cu ei pentru muzeul școlai unde vor funcționa ca învățători.

Apoi, prin combinarea orelor fizico-naturale, prin supravegherea vigilantă a organelor de control și a specialiștilor trimiși de autoritățile centrale și regionale, a-și pune la probă școlilo cu mai mulți învățători și cu ateliere să confecționeze aparate după un plan de construcții de aparate edat de autoritățile școlare. Înțeleg, că aceștia învățători, au participat la cursuri de vară.

Oare p. ex., o mașină de calcul improvizată dintr'un simplu cadru de lemn cu 10 sârme pe cari joacă 100 gogoși de tufă (ca bile) e o sculă așa scumpă și așa greu de făcut?

Oare, atâtea camioane, vagoane ce trec încărcate prin fața multor comune cu fel de fel de materiale: antracit, lignit, var, pietri, fier, etc. nu ar fi lăsat școlai o bucățiică pentru muzeu.

Găsim mari furnizori și transportori pentru material didactic în:

1. Excursiunile școlare cari ne pun sub simțuri: animale, plante și minerale de tot felul, fenomonele naturii relieful și apele pământului, fabricele cu felurite materiale și moduri de prefacere etc.

2. Grădina școlară, teren școlar de experiență ne prezintă toate studiile de dezvoltare ale plantelor, etc.

3. Atelierul-școlar, unde poate veni și confecționarea diferitelor corpuri geometrice. Toate acestea, cei drept, cer timp, muncă și bani, dar pretind mai ales bunăvoință, jertfa dascălului, mărturia cea mai strălucită a personalității sale.

Lista materialului didactic o putem compune după programa analitică:

a) Religia: Tablouri și icoane pentru infiltrarea sentimentului religios a ideii de D-zeiro, pretind mai ales osteneala pentru colecționare. O colaborare întinșă într-o școală și institute bisericești.

b) Aritmetica: Mașina de socotcală dacă e scumpă în comerț, se face de elevi, de învățători. Tot asemenea se pot confecționa prisma cu 10 cubulețe, metrul cu multiplii și submultiplii făcute

din lemn, sfoară cu noduri, etc.: Litrul. O oală de tinichea sau de pământ, ca și ucelele micuțe cl. Dal. și mai mari măsuri să pot la casele cu vase mai mari. Kilogramul, cu auxiliarele lui, balanța, decimalul cere sacrificii băneșe de a fi cumpărat. Vizitarea prăvăliilor a fabricilor, ne poate da ocazia de cântări cu decimalul.

e) Geometria: Cubulețul, unghiurile, raportor, echer, figurile geometrice, corpurile geometrice, se pot în mare parte confecționa din lemn și carton în atelierul de lucru al școlii.

Aceste aparate constuite din materialul ce-l poate avea și învățătorul dela sate, ca și școala normală, pot să fie lucruri mediere sub raportul estetic, dar corectându-se greșelile de construcție, până le aduc în stare de a fi întrebuințate, sunt o prăgătire admirabilă pentru viitorii învățători și o comoară de posibilități pentru spiritul creator al învățătorilor cari nu vor fi așteptând o viață întreagă miracolul sosirii materialului didactic necesar școlii, poate fi săvârșit în școală.

Soluții: 1. Casa școalelor sau alte instituțiuni ale statului, în fiecare an, să provadă cu material didactic, cel puțin câte 10 școli pe județe. Și cum statul singur, nu poate să satisfacă acestor nevoi, el trebuie să fie ajutat de inițiativă particulară.

2. Elevii școalelor normale sub conducerea profesorilor, iar învățătorimea sprijinită bănește, să confecționeze în atelierile școlare, după un plan amănunțit de construcții de aparate, — experimentat în cursurile de vară organizate de stat pentru învățători, — materialul didactic ce să poate, până la înlocuirea lor cu aparatele Casei școalelor.

3. Pentru îmbogățirea muzeului școlar să se facă excursiuni bine organizate.

4. Revizorii vor controla aplicarea legilor, regulamentelor și instrucțiilor referitoare la materialul didactic și muzeul școlar.

Emil Pocola.

CRONICA

IDEI ȘI FAPTE

Inițiere : În luna aceasta tipografia „Luceafărul“ a fost împovărată cu-o mulțime de lucrări, astfel, că revista a avut — după 3 ani de zile — eea din-tăie întârziere.

* * *

Lucrările trimise pentru publicare cu titlurile: „Metoda euristica în învățământ“, „Insemnătatea cetitului în dezvoltarea sentimentelor superioare“, și „Obșnuința din punct de vedere pedagogic“ nu intrunesc condițiile de-a putea fi publicate.

Lucrarea „Învățătorul începător“ fiind prea lungă și neputându-se prescurta, asemenea nu se poate publica.

Din nou atragem atențiunea colaboratorilor noștri, să scrie *cât se poate de scurt și pe-o singură pagină.*

Redacția.

Numire de inspectori școlari. Dnii: Gh. Costescu, I. Ghiță, D. Sachelescu, Gh. Stoinescu și J. J. Teodoru au fost confirmați ca inspectori gen. primari inamovibili, iar Dnii Dumitru Longinescu și J. Mitru, în calitate de inspectori generali în inv. primar și normal primar.

Numire de revizor școlar. Dl Dr. Augustin Caba inspector școlar, este numit revizor școlar inamovibil în jud. Bihor pe ziua de 15 Nov. 1925.

Schimbări în Corpul didactic primar județean. În învățământul primar au fost numiți: Zaharie Pruteanu la Giurtelecul -- Hododului, Vasile Coica la Tămășești și Mihai Ghir la la Căpleni, ca învățători tit. prov.; Silvia Talos la Giurtelecul-Șimleului; Elena Wittek la Cehul Silvaniei; Valeria Danciu la Nădișul-Român și Eugenia Barboloviciu, la școala de copii mici din Șimleu în calitate de suplinitoare.

Detășeri. Ioan Nechifor din Buiș la școala inf. de meserii din Bacău, Nicolae Odo-roagă din Creaca la Făgețel (Jud. Olt) și Teodosia Mărgărint din Valea lui Mihai la Beiuș.

La armată: Toma Dăcon din Moțiș, Remus Mureșan din Gârceiu și Traian Docu din Var.

Demisionați: Alex. Nica, suplinitor din Cerișa.

Decedați: Ludovic Biró din Bozieș, Laurențiu Micheș din Hodod și Laurențiu Andreuț din Gărdani. Odihnească'n pace.

Preluarea administrației asupra școlărilor din comunele alipite. În baza legii administrative, toate comunele din plășile Carei și Valea lui Mihai împreună cu comunele: Dobra, Hurez, și Racova din jud. Satu-Mare, Bebeni, Brăg-lez Ciocmani, Crăstolțul-Mare, Crăstolțel, Muncel, Solona și Surduc din jud. Someș și

Trestia din jud. Cluj, cu 1 Ianuarie a. c. au trecut la județul Sălaj, iar comuna *Tusa* din jud. Sălaj la Cluj.

Cu ocazia preluării administrației și controlului asupra școalelor din comunele amintite, corpul didactic a fost convocat la câte o conferință, care a avut loc în *Carei la 25* în *Valea lui Mihai la 27* și *Jibou la 29 Ianuarie a. c.* Din partea Revizoratului școlar a participat J. Mango rev. școlar, Augustin Creșpai și L. T. Turcu subrevizori, iar corpul didactic aproape în număr complet.

În conferințe s'a discutat și dat inv. sfaturi și lămuriri în diferite chestiuni de ordin școlar și administrativ.

Credem, că Corpul didactic a pătruns în rostul scopului pentru care au fost convocate conferințele și va duce în deplinire cele auzite, în interesul promovării învățământului.

Biblioteci școlare. Casa Școalelor a luat frumoasă hotărâre să doneze 10 mii biblioteci pentru școalele din țară. Cum în județ abia avem 21 biblioteci școlare, atragem atențiunea Direcțiunilor școlare, să ne înainteze în cel mai scurt timp, cereri bine motivate, ca și școalele noastre să fie, *impărtaşite* din aceste biblioteci.

Material didactic. Cu inecetul, credem, că se va rezolva și criza mare a materialului didactic. Între altele firma *Calderoni S-A*, întreprindere de utensilii școlare și aparate tehnice din *Arad, strada, Alexandri No. 6*, se angajează

să provadă școalele cu tot soiul de material didactic, precum bănci simple și moderne, table, mașini de socotit, laboratoare de fizică și chimie, rechizite de istoria naturală, geometrie și și desemn, aranjarea saelor de gimnastică etc. Școalele se vor adresa direct firmei.

Plan analitic și orare. Au apărut *Planul analitic* pentru cl. I-IV a școalelor primare, lucrat în baza programei analitice nouă și 25 modele de orar pentru cl. I, II, III, IV; I-II, II-III, III-IV; I-III, II-IV; I-IV; V, VI, VII, V-VI, VI-VII și V-VI-VII, lucrate de Iosif Moldovan, inspector școlar primar.

Se află de vânzare la librăria Dicezană din Arad. Planul analitic costă 40 Lei, iar orarele 50 Lei (2 Lei ex.)

Le recomandăm în atențiunea Corpului didactic, ca să le studieze și discute în ședințele intime a cercurilor culturale. Fiind lucrate cu îngrijire, credem, că vor face bune servicii până când vom primi dela Minister orarele tip.

Carnete școlare Au o deosebită importanță și totuși sunt atât de puțin întrebuințate în școalele noastre. Este adevărat, că nici modelele, ce am avut până acum, n'au fost deplin corespunzătoare scopului, ce se urmărește prin ele.

Tipografia Dicezană din Arad a edat nouă *Carnete școlare*, imprimate pe hârtie bună și legate în păreți tari. Prețul unui ex. 10 Lei.

Carnetele cuprind instrucțiuni pentru învățători, date

persoanele pentru elevi, avize pentru cl. I-VI, Certificat de absolvirea cursului primar, cu note pe semestre și la sfârșitul anului școlar, și fișe a sanitare asupra elevului.

Conduse aceste carnete corect și punctual, arată tot ce trebuie să știm despre elev: starea sufletească și fizică, gradul de dezvoltare, progresul în învățământ etc. Le recomandăm pentru studiere și introducere în școli.

Tablouri istorice. Comitetul Monumentelor Istorice din Cluj a luat frumoasă inițiativa, de a edita tablouri istorice. Până acum au apărut în formă de cărți postale seria I. cu următoarele tablouri: Orașul Brașov, orașul Cluj, Castelul Făgăraș, Deva, și Cetatea de Baltă, Biserica gr. cat. din Dămsuș și Pasul Turnul Roșu a 2 Lei bucata.

Cu acestea și alte tablouri s'ar putea face o colecție pentru a le întrebuința la învățământul istoric. În lipsa mare de rechizite școlare, trebuie să adunăm și confecționăm noi inși-ne tot ce putem.

Gramatica limbii române. de Dr. Emil Precup, scrise în limba maghiară pentru publicul

și elevii maghiari, se află de vânzare la autor (în Gherla), cu prețul foarte redus de de 8 Lei la o comandă mai mare de 10 ex. și 10 Lei sub 10 ex.

Prelungirea carnetelor de călătorie. Carnetele de identitate (călătorie) pe C. F. R. ale funcționarilor și pensionarilor și ale membrilor lor de familie, carnetele I. O. V., a parlamentarilor, permisele ziaristilor și permisele cu plată ale autorităților, prelungite până la 31 Jan. 1926, se prelungesc din nou până la 31 Martie 1926 fără altă viză.

Carnete de salarii. În parlament s'a depus un proiect de lege pentru deschiderea unui credit de 3.892.000 Lei pentru confecționarea carnetelor de salarii, cu cari funcționarii publici își vor încasa retribuțiunile în viitor. Cam târziu, dar și acum sunt bine venite, numai să ne vedem scăpați odată de mizeriile cu statele de plată.

Harta nouă a jud. Sălaj este în lucrare și va apare la începutul lunii Aprilie a. c. pusă pe pânză și cu lețe. Prețul 250 Lei. Invităm Direcțiunile școlare să înainteze prețul Revizoratului școlar. Mg.

PARTEA OFICIALĂ

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștientos, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No. 86—1926.

Colectă de cărți religioase.

Publicăm ordinul de mai jos și facem un călduros apel către membrii Corpului didactic, rugându-i să colecteze cărți religioase în număr cât mai mare și să le înainteze autorității indicate.

„No. 13633—1925 Oradea, la 8 Ian. 1926. Domnule Revizor, Copiii români din satele rămase în Ungaria sunt lipsiți cu desăvârșire de hrana sufletească a cărții românești. În dorința de a prevedea cu căți de religie și de rugăciuni, Vă rugăm să invitați învățătorii să strângă dela foștii lor elevi și din bibliotecile școlare toate manualele de religie și căți de rugăcini aprobate de fostul guvern ungar până la 1918, pentru școalele primare și să le trimiteți la adresa *Consistorului diecezan din Oradea*, pentruca la rândul său să le trimită preoților de dincolo de graniță. Nu ne îndoim, că oricine va avea o asemenea carte, va da-o cu dragă inimă pentru cei ce flămânez și însetoșează de slovă românească. Inspector Șef: ss. G. Bota“.

Zălau, la 2 Februarie 1926.

No. 176—1926.

Călăuza Agricolă.

La întregirea celor comunicate sub No. 1202—1925 avizăm Corpul didactic, că a apărut și tomul a III-lea din lucrarea „*Călăuza Agricolă*“, publicată de profesorul *Dem. Comșa*. Fiind o lucrare bună și folositoare o recomandăm pentru bibliotecile șco-

lare și membrii Corpului didactic, cărora le va aduce bune servicii la predarea economiei în școlile primare.

Zălau, la 3 Februarie 1926.

No. 215—1926.

Avertisment public corpului didactic dela școala primară de stat din Valea lui Mihai.

On. Inspectorat școlar constatând, că la școala din Valea lui Mihai învățământul se face cu neglijarea principiilor pedagogice de metodică și astfel rezultatele sunt nemulțumitoare, lucrările scripturistice sunt insuficiente, frecvența lasă mult de dorit și astfel instrucția la aceasta școală amenință să fie compromisă, a decis ca întreg corpul didactic dela numita școală să fie pedepsit deocamdată cu *avertisment public pentru neglijarea datoriilor lor profesionale.*

Zălau, la 3 Februarie 1926.

No. 254 — 1926.

Dispoziții referitoare la mersul învățământului în Noembrie anul curent.

Publicăm în întregime ordinul de mai jos și punem în vedere membrilor Corpului didactic primar să-și împlinească datorițele amăsurat legii și ordinelor, cu cea mai mare punctualitate și conștiențiozitate.

România. Ministerul Instrucțiunii Inspectoratul Regiunii II școlară Oradea No. 368—1926. Oradea, la 25 Ianuarie 1926. Domnule Revizor, Raportul D-Voastre No. 49 din 1926 cu privire la starea învățământului din județ pe urma inspecțiilor făcute în luna Decembrie 1925, s'a luat la cunoștință cu următoarele observări :

1. Nu suntem mulțumiți cu felul cum funcționează la DV. atelierele și în parte cursurile de adulți. Vă rugăm să dați acestor chestiuni întreagă atențiunea și inițiativa pentruca să se pună la lucru.

2. Acolo unde curățenia școlai n'a fost mulțumitoare să se tragă imediat la răspundere învățătorul și să fie pedepsit pentrucă cel care supoartă murdăria este singur vinovat de neglijență.

3. Comitetele școlare din Bobota, Bârsăul de jos, Sâg, Tohat și Turbuța prin aceasta se avertizează, pentrucă n'au asigurat combustibilul necesar la tim.

4. Învățătorii Ioan Dragoș și Elena Cadar din Cătălul unguresc, Traian Hendea din Vârșolt și Simion Gozman din Recea se pedepsesc cu *avertisment public* pentru absențe nemotivate dela ședințele cercurilor culturale.

5. Învățătoarele Ana Iluțiu și Lucroția Iluțiu din Bobota, Cristina Marinceș din Moara-Banfi și Elena Oros din Marin se pedepsesc cu reținerea salariului pe 5 zile pentru neglijență dovedită în școală și în conducerea registrelor școlare. P. Insp. Șef : ss. G. Tulbure. Șeful Serviciului : ss. Pop.

Zălau, la 2 Februarie 1926.

No. 274—1926.

Avertisment public.

În urma inspecțiilor făcute la școlile confesionale romano-catolice și izraelite din Valea lui Mihai și Șimleul-Silvaniei, On. Minister al Instr. cu decizia No. 147.532—1925 a aprobat să li se aplice avertisment public pentru lipsa de progres în limba română.

Zălau, la 9 Februarie 1926.

No. 28—1926.

Condică pentru învățătorii cari absentează dela cursuri.

„Inspectoratul școlar reg. II No. 571—1926, Oradea, la 27 Ian. 1926. Domnule Revizor, Vechiul obicei înrădăcinat în învățătorii din regiunea noastră de a-și părăsi în zilele de târg școala fără nici un simț de răspundere și de datorie și a pleca la oraș aproape în fiecare săptămână, pare că este un adevărat blestem de care pe lângă toate ordinele noastre se pare că nu putem scăpa. Totuși n'am renunțat un singur moment la hotărârea noastră de a stârpi acest obicei cu orice mijloace. D-Voastră n'ar trebui să mai tolerați de loc, ca unii învățători să Vă sfideze nejenati autoritatea odată pe săptămână plimbându-se pe sub ferestrele revizoratului, fără să fie luați la întrebări și pedepsiți pentru lipsire dela datorie. Cu începere dela 1 Februarie vă îndatorăm deci să deschideți la Revizorat o condică specială, în care veți trece pe toți învățătorii, cari vor fi văzuți prin oraș, sau vor veni la DVoastră în birou în zile de târg, pentru orice fleacuri. Întreg personalul din biroul Revizoratului va fi obligat de DVoastră să vegheze și să denunțe la DVoastră pe cei ob-

servați. Toți cei trocuți în această condică vor fi pedepsiți cu reținerea salariului pe 2 zile. Cu prilejul inspecțiilor ce vom face la birourile Revizoratelor, vom cere această condică, pentru ca să ne convingem de felul cum se conduce și de rezultatele ce a dat. Inspector Șef: ss. G. Bota. Șeful serviciului: ss. Pop.“

În baza acestui ordin luăm următoarele dispoziții:

1. Fără concediu aprobat nimeni nu poate părăsi școala.
2. Concedii se pot cere numai cu stricta observare a ordinelor anterioare referitoare la concedii.
3. Cu excepția cazurilor de forță majoră, concediul numai după ce a fost obținut se poate începe.
4. Concediile se vor cere și aproba numai în cazuri motivate.
5. Concediile se vor cere prin direcțiunea școlii. Cererile înaintate pe altă cale nu se vor lua în considerare.
6. Directorii nu pot aproba concedii.
7. Toate absențele nemotivate vor fi pedepsite.
8. În cazuri de absentare nemotivată, solicitatorilor nu li se vor rezolva cererile cu cari se prezintă în biroul Revizoratului școlar.
9. Direcțiunile și Comitetele școlare sunt datoare a ne raporta absențele Corpului didactic dela cursuri.
10. Doamii subrevizori sunt invitați a controla executarea acestor dispoziții și a ne raporta orice abatere.

Zălau, la 5 Februarie 1926.

No. 311—1925.

Rezultatul examenelor de limba română.

On. Minister al Instrucțiunii Publ., cu decizia No. 145.254—1925 a aprobat rezultatul examenului de limba română, ținut cu învățătorii minoritari în Oradea, în zilele de 27—31 August 1925.

Dăm mai jos rezultatul acestor examene pentru învățătorii din județul Sălaj.

I. Învățătorii de stat, reușiți la examen cu media generală din dreptul numelui:

1. Nagy Andrei inv. în Orbon 9; 2. Feldrihan n. Laslo cond. în Crasna 8 și 3. Coroian Rozalia inv. în Someș-Odorheiu 6.

II Învățători confesionali reușiți la examen cu media generală din dreptul numelui:

A) *Reformați*: 1. Szabó Ida, Zălau 6; 2. Péter Adalbert, Socaciu 6; 3. Bálint Martin 7; 4. Balog Gaspar, Pătalul-Mare 6;

5. Kabay Berta, Sudurău 6; 6. Bene Amalia n. Kis, Cehăluț 6; 7. Bene Andrei, Cehăluț 6; 8. Văd. Foriș Adalbert, Zălau 6; 9. Ujvárosi Terezia, Vârșolt 6; 10. Kabai Elisabeta, Chereuș 6; 11. Groza Laura, Șilineghiu 6; 12. Molnár Elena n. Sziogyártó, Noimon 6; 13. Csutak Vasile, Cristur 6; 14. Barta Margareta, Leleiu 6; 15. Székely Alexandru, Nadișul-Hodod 6; 16. Libik Arpád, Acâș 6; 17. Szaszet Victor, Hotoan 6; 18. Nagy Alexandru, Zălau 6; 19. Fleisher Ioan, Hodod 7.

B) Romano-catolici: 1. Czumbil Stefan, Santău 6.

III. Corigenți din limba română:

A) Reformați: 1. Văradi Rudolf, Chișed; 2. Forgó Iosif, Dioșod; 3. Kelemen Carol, Sărăuad; 4. Nagy Mihai, Săuca.

IV. Repetenți:

A) Reformați: 1. Sarkadi Elisabeta, Crasna 5; Balogh Iulia, Aghireș 5; 3. Derzsi Gizella, Zălau 5; 4. Ercse Alexandu, Recea 3; 5. Pop Anton, Guruslăul-ung. 3; 6. Séra Iuliana, Bogdand 3; 7. Virágh Vasile, Deja 5; 8. Simon Sarolta, Zălau 3; 9. Șipoș Polixona, Coșciu 3; 10. Kuthy Paula, Socaciu 3; 11. György Alexandru, Camăr 5; 12. Berey Carol, Santău 5; 13. Tömpe Francise, Mihaifalău 5; 14. Ragyóczi Iosif, Cățăluș 4; 15. Lazar Eugen, Mănău 3; 16. Puskás Iosif, Verveghiu 3; 17. Simon Emeric, Mccențu 3; 18. Kocsés Iuliu, Chereuș 3; 19. Sarkadi Enesi Andreiu, Acâș 3.

B) Romano-catolici: 1. Váci Elena, Carastelec —; 2. Szabó Terezia, Carastelec 3; 3. Csoma Carol, Carastelec 3; 4. Szabó Terezia, Tășnad 3.

V. Invățătorii cari nu s'au prezentat la examen și sunt scoși din învățământ.

A) Reformați: 1. Kovács Agneta, Dioșod; 2. Jászberényi Ioan, Sălățig; 3. Égető Francise, Zălau; Tollas Stefan, Pățalușa; 5. Dna Szöcs Ioan, Camăr; 6. Versényi Elisabeta, Săncraiu; 7. Dna Ercsi Alexandru.

B) Romano-catolici: 1. Kovács Iosif, Carastelec; 2. Tahi Antoniu, Valea-Târnei; 3. Kovács Iosif, Cehul-Silvaniei.

C) Izraeliți: 1. Stern Samuil din Șimleul-Silvaniei.

Repetenții și corigenții se vor mai putea prezenta la examen în zilele de 8, 9, 10 Aprilie 1926.

Zălau, la 3 Februarie 1926.

No. 312—1926.

Examenul de limba română.

Comunicăm mai jos copia ordinului On. Inspectorat școlar reg. II No. 578—1926, pentruca cei interesați să ia cunoștință și pe această cale. Direcțiunile școlare ne vor înainta în termen de 5 zile tabloul învățătorilor obligați la acest examen.

„Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut, că On. Minister prin decizia No. 6787—1926 a aprobat ca să se țină *pentru ultima oră* un nou examen din limba română, Istoria și Geografia României cun și instrucția Civică (Constituția), pentru învățători de stat și confesionali minoritari din provinciile alipite, cari au căzut la examenul din 1925 sau nu s'au prezentat motivat la acest examen. Data ținerii examenului se fixează în vacanța Paștelor adecă în zilele de 8, 9 și 10 *Aprilie a. c.* Modalitățile după care se va ține sunt aceleași ca în trecut și examenul va avea loc bineînțeles aici *în centrul Regiunii la Oradea*. Veți binevoi a comunica de urgență celor interesați și la timpul său a ne înainta tabloul celor cari sunt datori a se prezenta la acest examen. Cei cari vor lipsi s'au nu vor presta nici acest examen vor avea să supoarte consecințele legii. P. Inspector Șef: ss. Tulbure. Șeful serviciului: ss. Pop.

Zălau, la Februarie 1920.

No. 220—1926.

Datele referitoare la cursurile de adulți.

Ca urmare la ordinul nostru circular No. 3189—1925, invităm toate direcțiunile dela școalele primare de stat din comunele atașate la județul nostru la 1 Ianuarie 1926, să ne înainteze în termen de 3 zile tablourile învățătorilor, cari predau la cursurile de adulți.

Tablourile vor cuprinde următoarele date: 1. Numărul curent; 2. Numele învățătorului; 3. Numărul elevilor cari cercetează cursurile; 4. Numărul orelor săptămânal și 5. Data începerii cursurilor.

Datele vor corespunde întru toate realității și întrucât ulterior s'ar constata abateri dela datele arătate, domnii directori școlari vor avea răspunderea materială.

Deodată cu tabloul amintit mai sus se vor înainta și orarele. Tablourile înaintate cu întârziere, nu se vor lua în considerare.

Zălau, la 3 Februarie 1926.

No. 344 - 1926.

Comunicarea poștei.

Invităm direcțiunile școlare din toate comunele rurale să ne comunice de urgență poșta ultimă căreia aparține comuna.

Zălau, la 2 Februarie 1926.

Apel

către toți învățătorii din Regiunea II-a școlară Oradea.

Domnule Invățător,

Din seria minunatelor creațiuni ale imaginației populare fac parte și cunoscutele povestiri despre pășaniile lui *Dumnezeu când a umblat cu Sfântul Petru* pe pământ. Sunt multe și variate aceste istorioare, cari uneori tratează o întâmplare plină de haz, alteori cuprind învățături pline de înțelepciune. Convins că povestirile aceste despre Dumnezeu și Sfântul Petru sunt tot ce poate fi mai original și mai interesant din literatura noastră populară m'am hotărât să le culeg și să le public. Deocamdată în Revista „*Cele Trei Crișuri pentru popor*” ce o redactez pe seama țărânimii dela graniță, iar mai târziu le voi scoate în broșură.

Sunt, aproape sigur că în fiecare sat se găsește un bătrân sfătos, sau poate chiar un băiat de școală, care știe povesti vre-o pățanie din pribegia lui Dumnezeu cu Sfântul Petru pe pământ. Aș dori să am o colecție cât mai bogată. În acest scop am nevoie de concursul Dilor Invățători din Regiunea noastră. I-mi iau voie deci să apelez la acest concurs în speranța că apelul meu nu va răsună în pustiu. Lucrul este simplu. Fiecare învățător anunță școlărilor: Care știe să spună o poveste despre Dumnezeu și Sfântul Petru când umblau pe pământ? Care nu știe să întrebe pe tatăl său sau pe moșul său. Apoi să o aștearnă pe hârtie. Invățătorul încă poate întreba pe oameni sau pe adulți. Povestirea să fie scrisă colorat și viu în graiul local al poporului. Dacă voi primi câte una singură din fiecare sat sunt perfect mulțumit. Rog pe Dnii Invățători ca imediat ce au la mână o astfel de povestire să o pună în plic, să o trimită la adresa mea în Oradea.

Gheorghe Tulbure,

Inspector școlar,

No. 423—1926.

Învățătorii exchiși din învățământ.

On. Minister cu ordinul No. 124.078—1925 ridică dreptul de a mai funcționa în învățământ, foștilor suplینitori notați mai jos, întrucât s'au făcut vinovați de fapte incorecte, cari nu se potrivese demnității unui membru al corpului didactic :

Constantin Teculescu din com. Pojoga, județul Caraș-Severin, Melania Suheparenco din comuna Ismail, Petre Popescu din comuna Ismail, Ludovic Străjescu din comuna Poiana Cârnelui, jud. Vaslui, Vasile Magirescu din comuna Deda, jud. Mureș, Ilie Ionescu din comuna Chiragi jud. Constanța, Nicolae Caleno din comuna Corcaliu, jud. Tulcea, Nicolae Nestor din com. Crăoști, jud. Covurlui, Elena Ionescu din com. Tatomiroști, jud. Vaslui, Chica Vlăjoagă din com. Sascut sat, jud. Putna.

Zălau, la 11 Februarie 1926.

No. 378—1926.

Examenele de definitivat.

Onor. Minister prin decizia No. 7175—1926 a aprobat, ca tuturor învățătorilor din Ardeal, cari la 1 Septembrie 1924 aveau 3 ani de funcționare și numire cu titlul definitiv să li se respecte acest titlu și să fie scutiți de examenul de definitivat.

Toți învățătorii, cari nu cad în această categorie și cari au 3 ani de serviciu cu titlul provizoriu urmează să se prezinte la examenul de definitivat, care se va ține la 25 Martie 1926 la școalele normale din centrele județelor.

Zălau, la 10 Februarie 1926.

No. 1326—1925.

Telegrame de stat în contul Ministerului nu se pot expeda.

Repetăm ordinul On. Minister al Instrucțiunii Direcțiunea Generală a contabilității No. 127293—1924, prin care se pune în vedere tuturor dicțiunilor școlare, ca să nu mai expedieze telegrame în contul Ministerului, deoarece în viitor nu le va mai plăti. În consecință expeditorii vor achita costul telegramelor.

Zălau, la 10 Februarie 1926.

No. 450—1926.

Intocmirea statului personal.

Revizuiindu-se statele personale, s'a constatat, că mulți învățători deși au fost recercați în repetite rânduri, nu și-au înaintat nici până azi actele cerute. Multor învățători numiți în anul acesta școlar le lipsese chiar și statele personale. Ba sunt învățători, cari de un an de zile, nici azi nu și-au înaintat diplomele de capacitate.

Toate aceste arată cât de nepunctuali sunt unii învățători, în executarea ordinelor ce privesc chiar în interesul propriu.

Pentru curmarea acestei indiscipline, punem în vedere tuturor învățătorilor, titulari și suplinitori să-și înainteze actele necesare la statul personal în termen de 8 zile, căci la caz contrar li-se va reținea chitanța pe luna Martie.

Cei cari nu-și vor înainta diplomele de învățător, în original sau în copie legalizată de notarul public, deși sunt numiți cu titlu provizor, începând cu 1 Martie a. c. vor fi trecuți în statul de plată cu retribuțiunile de suplinitor, detragându-se treptat și diferența de salar.

Zălau, la 10 Februarie 1926.

No. 402—1926.

Supravegherea elevilor scutiți pentru boale contagioase.

Publicăm mai jos copia ordinului Ministerului Instrucțiunii cu No. 34073—1924 spre executare :

„Domnule Revizor, Intre elevii care sunt înscriși la școală sunt unii scutiți de a frecventa cursurile din cauză de boală contagioasă curabilă. Părinții lor în multe cazuri refuză intenționat a-i căuta pentru a-i scuti de școală și întrebunța la nevoile lor personale. Cazurile de boală răspândite între elevi sunt favusul și tricofitia, boli de piele a căror tratament necesită timp îndelungat. Ca boală răspândită la sate mai este și scabia (râia). Deși contagiunea nu este periculoasă totuși copii scabioși nu pot fi ținuti în școală. Părinții copiilor au cunoștință despre tratamentul boalei însă nu execută prescripțiunile medicului decât în măsură foarte redusă. Față cu dispozițiunile din lege care obligă toți copii în vârstă cerută să urmeze cursurile în mod regulat, sunteți rugat a lua măsurile cuvenite comunicând d-lor directori ai școalelor primare din jud. Dvs., ca să urmărească stadiul boalei la

elevii care se prezintă cu asemenea cazuri și dacă se fac sănătoși să-i cheme la școală. Director General: ss. Petre Ghițescu. Subdirector: ss. T. Formac.“

Zălau, la 9 Februarie 1926.

No. 300—1926.

Statistica anului școlar 1923—24 și 1924—25.

On. Minister al Instrucțiunii publice cu ordinul No. 72346—1926 a dispus adunarea și centralizarea datelor statistice, privitoare la situațiunile generale al învățământului primar, pe anii școlari 1923—1924 și 1924—1925.

Spre acest scop s'au luat măsuri pentru distribuirea formularelor necesare (lit. B.) tuturor școalelor.

Fiecare școală va primi câte 4 exemplare *din care câte 2 exemplare se vor completa cu datele anilor 1923—1924 și 1924—1925 și în termen de 5 (cinci) zile* se va restitui câte 1 exemplar din fiecare an școlar revizoratului școlar și câte 1 exemplar se va păstra în arhiva școlii.

Atragem atențiunea tuturor direcțiunilor școlare să citească cu multă băgare de seamă, înainte de a completa formularele, instrucțiunile tipărite pe formulare și să se conformeze întru toate acelora.

On. Minister va lua celo mai aspre măsuri contra acelora, cari vor întârzia trimiterea datelor peste termenul horărat.

Zălau, la 16 Februarie 1926.

No. 296—1926.

Textul stampilelor școalelor minoritare.

No. ad. 10262—1925 Oradea, 28 Ianuarie 1926. Domnule Revizor, cu Nrul de mai sus v'am comunicat ordinul Ministerului No. 10054—1925 privitor la textul de pe stampilele școalelor minoritare. Am aflat ulterior că acest ordin a fost greșit interpretat. Nu se cere ca întreaga inscripție adeca întreg textul stampilelor să fie exclusiv în limba românească, ci numai *numele localității* (a orașului sau a comunci) *are să fie pe stampilă exclusiv în limba oficială a statului nostru.* Restul textului poate să fie în două limbi mai întâi *limba română și după aceea limba susținătorului școlii minoritare.* Vă rugăm să faceți cuvenita

rectificare, publicând ordinul în organul oficial. Inspector Șef: ss. G. Bota. Șeful serviciului: ss. Pop.
Zălau, la 10 Februarie 1926.

No. 575—1926.

Examenul de limba română.

Comunicăm mai jos copia ordinului On. Inspectorat școlar No. 7088—1926 pentru a se conforma cei interesați.

„Domnule Revizor, Pentru orientare Vă facem cunoscut, că la examenul din limba română care urmează să țină în Aprilie cu învățătorii minoritari conf. sunt obligați să se prezinte și acei învățători, cari au absolvit în anii din urmă și au notă de limba română în diploma de capacitate. Să nu se creadă deci că aceștia sunt absolviți de examen și să fie avizați ca să se prezinte, contrar vor fi scoși din învățământ. Luați notă și comunicați celor în drept. inspector Șef; G. Bota. Șeful serviciului: ss. Pop.“

Zălau, la 22 Februarie 1926.

No. 577—1926. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Catedrele vacante în județul Sălaj.

În Momintorul Oficial No. 25 din 28 Ianuarie 1926 și Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii Publice, pe luna Ianuarie a. c. a apărut tabloul general al locurilor vacante din învățământul primar.

1. URBAN.

Șimleul-Silvaniei p. V și VI, Cehul-Silvaniei III, Crasna II și III și Carei XIII.

2. RURAL.

Acăș postul II, Agrij II, Babța I, Ban I, Băița II, Bârsăul de jos II, Bocșa-română II, Bocești I, Bodia I, Bozieș II, Drăglez I, Camăr II, Cățălul II, Ceheiu II, Cerișa I, Chendrea I, Cioara I, Ciocmani I, Corni I, Crâstoțul-mare I, Dindești IV, Dumușlău I, Domânești III, Fizeș I, Gimmelciș II, Giurtelecul-Șimleului III, Hidig II, Hodod I, Lazuri I, Marca II, Mineu II, Nadișul-Hododului I, Nadișul-român I, Oarța de jos II, Oarța de mijloc (Orțița) I, Ortelec II, Racova II, Resighea III, Sanislău V, Sănmiclăuș III, Solona I, Stărciu I și II, Șumal II, Tiream II, Trestia I, Turbuța I, Țigani I. Uileacul-Someșului I, Urziceni II, Vălcăul-român I și Vezendiu III.

3. ȘCOALE DE COPII MICI.

Dindești p. I, Domănești I, Sanislău II, Urzice I și Crasna I

Conform ordinului On. Minister No. 15603—1926 doritorii de a fi *transferați*, vor înainta prin Revizoratul școlar cererile adresate către On. Inspectorat școlar reg. *cel mult până în 25 Martie a. c.*

Cererile înaintate după termen nu se vor lua în considerare deoarece după data de 1 Aprilie nu se mai face transferări conform Art. 129.

Trasferările în învățământul urban se vor face ținându-se seamă în mod absolut riguros de dispozițiunile alineatelor ultime ale Art. 118 și 119, iar în cel rural de Art. 124, 125 și 126.

Cei pedepsiți cu trasferare, nu pot obține o nouă transferare, decât după prescrierea pedepsei.

Normaliștii din seria 1924, numiți pe baza Art. 159 în noui teritorii nu vor putea fi transferați în vechiul regat, înainte de îndeplinirea stagiului cerut de lege, excepționându-se acci cari s'au căsătorit, cari au mamă văduvă și frați minori de întreținut, făcând dovada cu acte oficiale.

Învățătorii cu diplomă, cari au detașare ori numire de suplinitor i-și vor cere transferare ori numiri de titular în postul ce ocupă.

Post de suplinitor se poate cere numai după 1 Iulie când au fost numiți și normaliștii absolvenți conform Art. 127.

Invităm corpul didactic, ca în interesul propriu, să se aco-modeze riguros dispozițiilor de mai sus.

Zălau, la 22 Februarie 1926.

Revizor școlar :
I. MANGO.

Comitetul școlar județean al județului Sălaj.

No. 249—1926.

Lucrarea și a arândarea terenurilor școlare.

Constatându-se, că comitetele școlare dela școlile din comunele anexate la județul Sălaj prin noua lege administrativă n'au înaintat pentru aprobare contractele despre arândarea terenurilor școlare: le punem în vedere să înainteze Com. școl. județean contractele pe 1926 în dublu exemplar, în termen de 10 zile. La arândarea terenurilor școlare se va ținea seama de dispozițiile legii și a deciziunilor ministeriale în vigoare și anume:

Dacă pământurile se arendează învățătorilor conform. Art. 76 din legea învățământului primar, prețul de arândare îl va stabili comisiunea de evaluare, compusă din subvizorul școlar respectiv; președintele comitetului școlar, primarul comunei și un gospodar care posedă mai mult pământ. În lipsa subvizorului de control, evaluare o va face comisia compusă din ceilalți 3 membrii.

Procesul verbal de evaluare se va anexa la actele de arândare.

Evaloarea comisiunii și repartizarea terenului între învățători și învățătoare sunt verificate și aprobate de Comitetul școlar județean.

Dosarul pentru arândarea terenului, trimis Comitetului școlar județean, va cuprinde: contractul de arândare în dublu exemplar cererile învățătorilor: certificat dela perceptor, vizat de primărie, de terenul propriu sau dotal, ce posedă sau mai cultivă în arendă, sau sub altă formă, fiecare, eventual sau părinții (preoții și învățătorii vor arăta cât pământ bisericesc cultivă), certificatul dela primăria și numele și vârsta copiilor învățătorului și arătarea celor în școală: certificat de anii de serviciu în învățământ; încheierea comisiunii asupra prețului arendei.

În cazul când terenul nu se poate arenda învățătorilor școliei, se va da în arendă prin licitație publică. La licitația publică se pot prezenta și învățătorii altor școli, dacă nu cad în prevederile Art. 134 Nr. 9 al 2 din lege.

Arendarea prin licitația publică se face la primărie.

Arenda se plătește înainte de ridicarea recoltei. În caz de neplătă, Comitetul școlar e în drept să vândă recolta, să rețină arenda și să dea arendașului, restul din suma obținută.

Plata dărilor către Stat, județ, comune, pentru terenurile școlare, cad în sarcina celor cari le cultivă.

Zălau, la 14 Februarie 1926.

No. 250—1926.

OBIECT: Dispozițiuni referitoare la gestiunea
Comitetelor școlare din comunele a-
nexate din județul Sălaj.

Ordin circular

către Dnii Primpretori, notarii comunali și primăriile
comunale.

Din regulamentul pentru aplicarea decretului lege privitor la organizarea școalelor primare (Art. 40—53) se prevede felul cum trebuie administrate fondurile școalelor primare, în baza căror dispozițiuni nici o plată nu se poate face, decât în cadrul bugetului școlar, aprobat de către Comitetul școlar județean și pe temeiul unei ordonanțe de plată semnate de președinte și contra-semnată de secretar.

Asemenea se dispune și în noua lege a învățământului primar, că cheltuielile de întreținere a școalelor, comunele le efectuează prin comitetele școlare. (Art. 161).

Cu toate aceste s'a constătat din partea organelor de control, că comunele nu respectă aceste dispoziții legale, ci cheltuiesc fondurile din bugetele comunale, fără a ținea cont de bugetul școlar, iar actele justificative nu le prezintă comitetelor școlare. Din această cauză nu se poate face controlul cuvenit.

Aceasta procedură fiind ilegală, punem în vedere tuturor primăriilor comunale sub răspunderea materială, să pună la dispoziția comitetelor școlare sumele alocate în bugetele comunale pentru întreținerea școalelor, cari le vor administra conform legii și instrucțiunilor ce le primesc.

Zălau, la 15 Februarie 1926.

Notă: Intrucât comitetele școlare din comunele atașate județului Sălaj nu sunt provăzute cu registrele de contabilitate: *registru-bon de plată, registru-chitanțier și registru jurnal partidă*, vor raporta imediat Comitetului școlar județean, ca să se ia măsuri pentru confecționarea și trimiterea acestora.

P- Președinte:

Dr. C. Pavel

Contabil:

D. Mărgineanu

Noul Catalog de ziare Rudolf Mosse

Primum Catalogul presei din România, ediția doua, pe anul 1926, al Agenției de publicitate Rudolf Mosse S. A. din București. Prin aceasta, pomenita agenție dovedește că tinde să pună anual la îndemăna vieții noastre economice o lucrare care corespunde unei reale nevoi. Dezvoltarea economică a României este strâns legată de publicitatea prin presă. Comerțul și industria țării noastre nu se mai pot dispensa de puternicul lor auxiliar, care este presa.

A fi bine informat asupra caracteristicii fiecărui ziar sau a fiecărei reviste, asupra prețurilor de publicitate asupra dimensiunii paginelor și a coloanelor, în fine a avea o vedere generală asupra întregii prese românești, cu toate datele absolut necesare pentru facerea reclamelor, este de enorm folos, — ceea ce oferă cu prisosință Catalogul de presă Rudolf Mosse.

Fără să mai vorbim și de contribuția lui la dezvoltarea presei, ținem să accentuăm în primul rând că acest Catalog este de o remarcabilă valoare pentru comerțul și industria noastră. Catalogul presei din România al Agenției de Publicitate Rudolf Mosse dovedește că, înainte de orice alt gen de reclamă publicitatea prin presă este singura cu adevărat eficace.

Cu drept cuvânt, deci, Catalogul de presă „Rudolf Mosse“ trebuie socotit ca o călăuză singură în labirintul ziarelor și al revistelor și prin care oricine se poate acum ușor orienta.

Catalogul din acest an este executat tehniceste mult superior primei ediții și este absolut gratuit.

Redacția.